

SZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA
 Budapestban átvéve.
 Hónapra ..... 16 k.
 Félévre ..... 30 k.
 Évesre ..... 560 k.
 Postán külföldre
 Hónapra ..... 20 k.
 Félévre ..... 38 k.
 Évesre ..... 720 k.
 Egyedül ..... 8 k.
 Egyes szám ára 6 fillér.

*Politikai
 napilap*

Megjelenik minden nap, kivétel a
 ünnepi és a napok kivételével.
 Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
 Nagyváradi, Szilágyi Dezső-utca 6.
 A szerkesztőség kéziratok visszahozására vagy megőrzésére nem vállal felelősséget.
 Előfizetések és hirdetések a kiadó
 hivatalához intézendők.

III. évfolyam 57. szám. Nagyváradi Szombat, 1917 március 10.

Wilson megszavaztatta a klotürt.

Budapest, március 9. (Saját tudósítónktól.) A Reuter ügynökség je-
 lentí Washingtonból: A szenátus hetvenhat szóval 3 ellen elhatározta, hogy a
 vita befejezéséhez a szövetségek kétharmad része szükséges és elegendő. E hatá-
 rósot jelentősége nagy a háború ellenes kisebbség csatájának végét
 jelenti.

Genfől jelentí a Radio-ügynökség: A washingtoni Fehér Háiban mi-
 nisztertanács volt, amely Wilson követendő magatartását elhatározta. Wilson
 kijelentette, hogy személyes hatalmának kibővítését a mostani kongresszustól
 nem kívánja. A háborús párti szenátorok gyűlést tartottak s elhatározták,
 hogy az alkotmányt Wilson szellemében átalakítják. Jelenkezett 39000 olyan
 cég, amely háborús kellékeket hajlandó szállítani az Uniónak. Párisi lapok
 nyíltan írják, hogy Wilson a háborút akarja.

Franciaország békefeltétele.

Budapest, március 9. (Saját tudósítónktól.) A Newyork Tribune
 Briand francia minisztere nőkkel tartott intervjút közöl Briand
 szerint Franciaország csak olyan békét fogadhat el, amely
 neki Elzász-Lotharingiát visszaadja. (És északkeleti Franciaország
 elfoglalt részeit?)

Felfegyverzett gőzösök áthaladtak a veszedelmes zónán.

Budapest, március 9. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: A Le
 Havrei braziliai helyettes konzul jelentí a párisi braziliai követnek. Két
 braziliai felfegyverzett szállítóhajó: a Pacuhari és a Thebagy, Saint Vin-
 centből Le Havre-ba érkeztek. A két felfegyverzett gőzös áthaladt a vesze-
 delmes zónán és simán jutott a kikötőbe.

Nagy harcok Verdun körül.

Budapest, március 9. (Saját tudósítónktól.) Genfből táviratozzák:
 A Havas-ügynökség jelentí, hogy a francia fronton tegnap óta igen
 heves tüzérségi harcok dühöngenek. Az ágyudörgés elhallatszik
 Párisba.

Rosz üzlet a háború.

Conrad tábornagy nyilatkozata.

Budapest, március 9. (Saját tu-
 dósítónktól.) Az Associated Press
 tudósítója beszélgetett Hötzen-
 dorfi Conraddal. A tábornagy kijelen-
 tette, hogy az entente két nagy hi-
 bát követett el. Először, azt hitte,
 hogy a háború kitörésekor a mon-
 archia nemzeti elszakadnak egy-
 mástól, másodsor, hogy a köz-
 ponti hatalmak békeajánlatát nem
 fogadta el. Királyunk — ugymond
 — a legforróbban óhajtotta volt a
 háború befejezését.

Conrad ezután megjegyezte, hogy
 Európa nem itéli meg helyesen a
 monarchiát. A buvárhajók küzdel-
 méről ezt mondta:

— A buvárhajóharcot a létünk-
 ért vívott harcban teljesen jogos
 eszköznek tartom. A háború már
 régen be volna fejezve, ha a bu-
 várhajó harcot korábban megin-
 ditjuk.

Romániával kapcsolatban kije-
 lentette Conrad, hogy a háború
 mindenkinek rossz üzlet, különösen
 rossz azonban a bolondoknak. Ro-
 mánia államférfiai már tanultak.

Nem lesz koncentrációs kabinet.

Budapest, március 9. (Saját tudósítónk-
 tól.) Gróf Andrássy Gyalást az alkotmány-
 párt vezetést a király kiballgatáson fogadta.
 Az audienca váratlanul történt. Andrássyt
 az utolsó pereben értesítették róla. A király
 saját autóját küldte egy udvari hivatalnok-
 kal Andrássyhoz, akit a hivatalnok értesített
 a meghívásról. Gróf Tisza István a munka-

Első nagyváradi lóhús-vendéglő márc. 11-én megnyílik! (Bethlen-u. 13.)

Villás-reggeli.	1 adag húsvés ..... —30	1 kis gulyás ..... —60
	1 " Lideghús mártással 1:20	1 nagy porkölt 1:20
Ebéd. Vacsora.	1 " télőrtkapozta le-tétellel 1:20	1 kis ..... —80
	1 nagy gulyás ..... 1:—	1 rostélyos 1:40

Ételnemük házhozvitelre is kaphatók! Kenyérjegyre kenyér kapható.

Tisztelettel: **Szabó Emil és Stelcz Henrik.**

pártban kijelentette, hogy olyan koncentrációs kabinethez, amelyben neki rászorít társa jutna, nem járul hozzá. A koncentrációs kabinet kérdése nem aktuális.

A Bud. Tud. jelenti éjjel: Andrássy Gyula grófot a király saját kérelmére fogadta magánkihallgatáson. Kormányválságról egyáltalában nincs szó s marad a kormány.

A franciák a Champagneban támadtak.

Északi harctér.

Berlin, március 9. A nagyhíradásállás jelenti:

A tűzségi tevékenység széles arcvonalán újra csak a Champagneban fokozódott, ahol másutt sűrűbbé vált a tűzlés, csak kis harsogó tevékenységek előkészítésére vonatkoztak, úgy a mi, mint az ellenség részéről.

Wytschaatól nyugatra rohamosztagaink bonyomultak az angolok állásába és 37 fogolyt, két gépfegyvert és egy aknavetőt tértek vissza.

A Somme területén több ízben felderítő csapatok kisebb összeköttetésre kerültek a sor. Tizenöt angol maradt fogolyként kezünkön.

A Champagneban a franciák pergőtűz után megtámadták azokat az állásokat, amelyeket Ripontól észre tőlük február 15-én elfoglaltunk. A 185-ös magaslaton néhány árokba és a Champagne majorba sikertelenül támadtak be, különböző irányú visszaverték őket. A vidéket uráló 185-ös magaslaton fekvő árokrészeket elmentámadással újra birtokunkba vettük, a melyen fekvő majort az ellenség tartja.

A Maas balpartján este a franciák a 304-es magaslat déli lejtőjén fekvő állásaink ellen támadást intéstek, amely azonban megghusult. Az avocourti erdőben egyidejűleg végrehajtott vállalkozásunkkal, anélkül, hogy veszteséget szenvedtünk volna, 6 foglyot és két gépfegyvert szállítottunk be.

Keleti harctér.

Lipót bajor herceg vezértábornagy hadserege. Nincs lényeges esemény.

József főherceg vezérezredes harc vonala. A Troius és az Uz-völgy között csapataink rohammal elfoglalták a Magyaros hegygerincet és az oroszok erősen elsáncolt állásait. Négy tisztet, 600 főnyi légénységet elfoglaltunk.

Mackensen vezértábornagy hadserege portjánál és a

Macedóniai fronton

a helyzet változatlan.

Ludendorff, első főszállásmeister.

Wilson

beteggé tették kudarcai.

Budapest, március 9. (Saját tudósítónktól.) A Reuter-ügynökség jelenti Washingtonból: Wilson könnyebben megbetegedett. Orvosai feltétlen nyugalmat parancsoltak. Több napot ágyban kell töltenie.

Elfoglaltuk a Magyaros határmagaslatot.

Keleti harctér. Budapest, március 9. (Hivatalos.) Mackensen vezértábornagy hadserege. Nincs különös esemény.

József főherceg vezérezredes hadseregharcvonalala. Az Uz és a Csobányosvölgy között német osztagokkal megerősített magyar-osztrák ezredek rohammal elfoglalták a Magyaros nevű erősen elsáncolt határmagaslatot. Az ellenség 4 tisztet, 600 főnyi légénységet s több gépfegyvert és aknavetőt hagyott kezünkön. Különös dícséret illeti a 10-ik honvégyalozsereget. Gyimesztől keletre szétromboltunk egy orosz erődházat.

Lipót bajor herceg vezértábornagy hadseregharcvonalala. Nincs jelenteni való.

Olasz és délkeleti harctér. A helyzet változatlan. Héfer.

Mit hisz rólunk Amerika?

Budapest, március 9. (Saját tudósítónktól.) A Kölnische Zeitung közli: Washingtoni hivatalos körökben Czernia jegyzőke kiengesztelőleg hatott. Bár a monarchia elvben csatlakozott Németországhoz, gyakorlatban azonban nem, mert Amerikában azt hiszik, hogy a monarchiának nincs tengeraltjárója. Kiváló személyiségek kijelentették, hogy a monarchiával való szakítást pusztá szavak miatt nem tartják valószínűnek.

Berlinből jelentik: A Taegliche Rundschau szerint Wilson nem tartja szükségesnek, hogy a monarchia jegyzékével bővebben foglalkozzék. A Temps és a Matin a jegyzékről azt írják: nyilvánvaló, hogy a tárgyalásokat elhúzzák.

Repülőgépvészteség februárban 24: 91.

Budapest, március 9. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: Februárban 24 repülőgépet veszítettünk. Ellenségeink nyugaton, keleten és a Balkánon 91 repülőgépet veszettek, a melyek közül 37 birtokunkban van, 49 a vonalunkon túl megállapíthatóan lezuhant és ötöt leszállásra kényszerítettünk.

Wilson a zárlatnyilatkozatot nem ismeri el.

Budapest, március 9. (Saját tudósítónktól.) Genéből jelentik: Wilson kijelentése szerint azt a nyilatkozatot, amelyet Németország a buvárhajóharc szigorítása tárgyában tett, nem ismeri el.

Hogyan bánnak el a felfegyverzett amerikai hajókkal?

Budapest, március 9. (Saját tudósítónktól.) Hágából jelentik: A holland kormány közölte az Amerikai Egyesült Államokkal, hogy ha felfegyverzett hadihajó fut be holland kikötőbe, azt elkobozza s fegyveres őriset alá veszik.

Milanói lapok szerint Spanyolország a felfegyverzett amerikai hajóknak több napot fog engedélyezni a spanyol kikötőkben.

Az ireket elhallgattatták.

Budapest, március 9. (Saját tudósítónktól.) Londonból jelenti a Reuter: Az alsóházban nem jelentek meg az ir nacionalista képviselők, mert pártgyűlést tartottak, hogy mit tegyenek. Hétfőn azonban valószínűleg megjelennek az alsóházban. Bonar Law miniszter kijelentette, hogy nem tartja kívánatosnak a tegnapi vita folytatását, amely Irország független önkormányzatát sürgette, azzal az indokolással, hogy: így mutassa meg Anglia, hogy a kis népek jogainak igazi védelmezője.

Angliában a behozatal felére csökkent.

Budapest, március 9. (Saját tudósítónktól.) Hágából jelentik: A szigorított buvárhajóharc következtében Angliában a rendszeres havi behozatal februárban felére apadt.

Honnan meritette az ember vallásos meggyőződését?

A Kath. Kőr tegnapi közművelődési estélyén elmondta Mellau István.

Mélyen tisztelt hölgyeim és uraim!

Érdemes-e ma a vallással foglalkozni? Mígden fölteszük ezt a kérdést, nem akarunk már előre is azok sorába állani, akik a mi korunkról jót nem tudnak mondani.

Ma azonban, sajnos, a hamis szabad-elvűség azelszongedez, amely megmérgezi a modern ember vallási érzületét. Neki egy föltétele van: „Minden vallás egyformán jó”, de csak azért, mert valamennyit kevése becsüli.

Van-e vallásunk? a keresztények vagyunk-e még?

Tegyük fel magunknak azt a kérdést: „Felismerhetjük-e ésszel az Isten létét?” vagy ami ezzel történelmileg egyértelmű kérdés: „Honnan meritette az ember vallásos meggyőződését?”

A traditionalisták azt állították, hogy az ész a maga erejéből még a természetvallás alapjait sem képes megismereni s ha vannak az embernek vallási ismeretlei, azokat az ember csak az isteni kinyilatkoztatásból merithette.

A traditionalisták azonban feloszerelik az elvi kérdést a tény kérdéssel. Tényleg sohasem volt az ember kinyilatkoztatás nélküli, de elvileg bizonyos, hogy az ész a saját világszágának fénye mellett képes az Isten létét az Isten műveiből, a természetes erkölcstan tételeit pedig a saját emberi természetéből kiolvasni.

A legtöbb erkölcstani azonban a vallás eredeténél természetesen uton való megmagyarázására a naturalisták fejtették ki.

Az mondják, az embernek önzése képes a vallás forrását. Ilyen önzés az ember boldogság utáni vágya, mely örök életet alkot magának, csak hogy önmagát vég nélkül boldognak tudhassa s szeretteivel valamikor viszonylással. Amde a síra túl nemcsak menyország, hanem pokol is van, mivel az Isten nemcsak végtelenül jó, hanem végtelenül szent és igazságos is.

A vallás eredetére a naturalisták másik magyarázata a primitív ember tudatlansága. Rothoff szerint a vallás a természeti erők babonás magyarázata. Mivel az ősember a nagy szabású természeti tűneményeknél nem talál látható okot, ezért láthatatlan okot feltételezett. Azért a művelődés haladásával egyre szaporodnak a hitetlenek és a tudomány haladásával feleslegessé válik a vallás. Mikor azonban a hitetlen tudósok a természeti tűnemények közeli okának ismeretében nagyot haladva a végső okot, Istent le akarják tagadni, akkor már nemcsak módszertani, hanem tárgyi hibát követnek el s az igazság szempontjából végre is tévedésbe esnek. Hogy az athésmus az egész emberiség nagy számához képest mennyire szörvénycs jelenség, azt a legjobban mutatja az, hogy még nem atadt egész nép vagy nemzet, amely athéus lett volna.

Az mondják végre a naturalisták, hogy a vallás forrása a félelem sugta ábrándos képzelet.

Hogy a vallás és erkölcs terén téves dolog a folytonos haladás, az evolúció feltételezése, azt a vallások története bizonyítja. Az összehasonlító vallástudomány megállapította azt a tényt, hogy az indus,

mint az egyiptomi és az assyriai babyloni vallásokra nézve. Szemelvény gyanánt kiemelhetünk egy kb. Kr. e. 4000 évről való papyrust, amely Ammon Ra, az egyiptomiak főistenéhez szóló himnuszot tartalmaz és egy Kr. u. 3. századból való leírást, mely az egyiptomiak vallását a kereszténység megjelensékor mutatja be. Az Ammon Ra himnusa mutatja, hogy az egyiptomiak a főistenéget nemcsak a világteremtőjének, hanem egyszerűen a világ fenntartójának, kormányzójának, természetügyi gondviselőjének tartották.

Alex. Kelsenmél (+ 217) a következőket olvassuk. „Ha belépsz az egyiptomi templomba és a pap komoly magatartással egyiptomi nyelven himnuszt zongve kiessz elhuzza előtted a kárpitot, hangosan kell felkacagnod a tisztelet tárgy felett, mert istenséget ugyan nem találsz, de mit pillantasz meg? Egy macskát, krokodilt, vagy kígyót, vagy ehhez hasonló és a templomhoz nem méltó tárgyat. Ime lefócsa az egyiptomiak istene, csupán állat az, ami a biborszíni váhokon nyújtózkodik.” Ime az egymásután a papyrusok korától Alex. Kelsenmél koráig, his ez nem felel meg az evolúció azon rendszerének, hogy a vallás a legegyszerűbb alakból emelkedett mindig tökéletesebb fokozatra, míg mai állapotát elérte, hanem ellenkezőleg a legsajnálatraméltóbb hanyatlást mutatja.

Az értelmes ember természetével velem a kutatás, a tényről az okra való következtetés.

A természet fölött álló lény létének a megismerése elválaszthatatlan a természet ismeretétől s alapelemét képezi a teljes istenismeretnek, lényegét mindenféle vallásnak.

A másik kérdés azonban éppen az: lény legesen az uton jutott-e az ember a vallás birtokába? Ha erre igenlőleg felelünk, nem találunk annak a későbbi vallási tudatlanságnak az okát, amelyről a történelmi tanúságot tesz.

Az összehasonlító vallástudomány esen a nyomon elvezet ehhez a könyvhöz, amelyet a régészet már annyiszor igazolt: a Genezishez. Ez az okmány elmondja, hogy Isten nemcsak megteremtette az embert, hanem meg is ismerette magát vele. De elmondja az emberiség es ősi okmánya azt is, hogy az ember nem tartotta meg Isten parancsát, amiért az Isten kegyelmét s az örök boldogság jogát elvesztette; de nem vesztette el az Istentől való közeli vallási fogalmakat. A vizsgálatig nem találjuk annak nyomát, hogy az emberek közül valaki az egy igaz Isten tiszteletétől elszakadt volna.

Maga az Isten segítette tehát az embert, hogy tiszta istenismeret emelkedjék; de a kinyilatkoztatás esen ténye nem zárja ki azt a lehetőséget, hogy az ősember s a saját erejéből is eljutott volna az egy Isten létének ismeretére.

Ezenek a kérdésnek roppant nagy hordereje van éppen napjainkban, a világháború borzalmai körött. Ma cserben hagyja az embert az emberi kultúrába vetett hit; recesszerep az mai társadalom épületének minden eresszéke: hol találunk a magunk számára biztos nyugvó pontot? Miert hozta létre az emberi szellem legeszebb alkotásait, ha most ugyancsak az ember mindent elpusztít? E

tisztán földi életre voltunk kárhoztatva, holtitt vágyalakkal ellenkező dolgokat, enyészetet és szomorúságot találunk? Az emberi lélek a borzalmak káoszában az ég felé mutat, a sötéttségben a csillagok felé tart. Az erőszak és szenvedés szemben annál rendületlenebb hitet léptet fel, mely a sötétségre fényel, a földi világra egy szebb, szellemi világ vágyával válaszol. Ez a lélek reakciója, amellyel nem hajlandó lemondani az Istenről és tulvilágról, akitől és amelyben kárpótlást kér a földi élet vesztéséért.

De ebben áll egyszerűen a vallásos lélek vigasztalása is a világháború közepette. Nem eraszti el az Isten kezét azért, mert sötét van, sőt éppen ezért még erősebben fogja. A legnagyobb szenvedés nem a háború, nem a halál, hanem az lenne, ha nem volna Isten. De ha van, aminthogy van Isten, akkor, bár összezuzza szívemet a kín és szenvedés, a célor, az életem összeresése meg van mentve. Azért az elmelek káoszában megfogom a kezét Annak, aki a kacsit kozmoszá igazitja; ragaszkodom ahhoz az Istenhez, aki a lelkeket s dűledező világból kiemeli és boldogítja.

Amerika végzete felé rohan.

Mi már tudjuk, mit jelent: háborút akarni. Mi már ismerjük a mámort, amely elfog, mikor kipirosodik az ég és a látóhatárok körül viharfelhőhöz dűbörög felénk a Háború. Mi átmertünk már a háborús mámor és a kijózanodás minden érzésén, nekünk már voltak örmeink és boldog álmunk. Es volt utána sok szomorú ébredésünk, bánatunk, csalódásunk, kiábrándulásunk. Mi látunk elmeeni a fiukat virággal és nótaszóval, a mozdony fűsijébe virág illata vegyűlt, ahogy rohant az akkor még vidám rétek felé. Tudjuk már, hogy mi a pokol, a szenvedés, gyász, ismerjük az éjszakkákat, amikor végtelenre nyúlt a nyugtalanság, a hajnalokat, amikor bibora elfeketedik a szomorúságok öröksötét felhőkárpitja mögött.

Megtanulta a világ, hogy mi a háború és ha egyszer végére tudunk majd jutni, hogy fogja sajnálni a pillanatot mindenki, amelyen elhagyta vezetni s józan eszt.

Hihetetlen és józan ésszel elviselhetetlen, hogy amikor egy egész világrészt pokollá változtatott ez sz irtózat, akadjon nép, amelyik átadja magát a vér mámorának és legyen vakmerő vezér, aki belevigye népét a pokol borzalmába.

Amerika volt addig a boldogországi birodalma, ahova az ágyukból nem jutott el a fűt sem, a rengeteg szenvedésből egy sóhajlás sem. Es most, mintha nehéz örület szállna a lelkébe a boldog és szerencsés és felgádagodott népnek a józanság helyett, háborúért ordít, vért szomjaz és minden nap közelebb rohan a maga tragédiája felé. Elfelejtik, amit mi már tudunk, lehet-e győzni úgy, hogy örömrünk legyen benne, lehet-e a diadal olyan kápráztató, hogy fekete gyász és bánat ne vegyűljön bele?

Megdöbbentő a népek lobbanékonyága és könnyen hevülő könnyelműsége. Es még

MAYER ÖDÖN és Tsa.

villamos- és gázerőre berendezett ékszer ipartelepe

Nagyvárad, Színház-utca 4. szám alatt

Elfogad egyházi felszerelések tűz és galván aranyozását és ezüstözését. Készít drágaköves ékszereket, elfogad átalakításokat és javításokat.

!! Aranyat legmagasabb napi árban veszünk !!

megdöbbentőbb, hogy néhány ravasz, számtaló vesető bele tuljan vinni százmilliók tömeget a legborzasztóbb tragédiákba. Hogy egyetlen ügyes, rideg kalmár kezében legyen annyi hatalom és erő, hogy kitűnjön szakítani százmillió szívből a béke gondolatát, a karokból a munka szerszámait és gyilkoló fegyverrel küldhesse őket végzetük véres útjára.

Elloptak egy erdőt.

Marosvásárhelyről jelentik: Marosvásárhely városi közönsége soha ilyen fainességben, nyomorúságban nem szenvedett, mint ezen a télen. Pedig ez a tél rettenetesen kemény, hideg és hosszú volt.

Fát pénzért is alig lehetett kapni, a szegény emberek pedig sehogy sem jutottak fához.

De, mert fa mindezeképpen kellett, ottan és úgy szereztek, a honnan és a hogy lehetett.

A menekültek előbb kivágták a baromviszár téren lévő összes karfiakat, sőt azoknak a földbe beásott cölöpöket is kivették, a miáltal a városnak mintegy 30.000 korona kárt okoztak.

Azután kerítéseknak, élő fáknak estek neki, de később ugyanarra szorult a szegényebb polgárság is. Itt az erdők aljában butordarabokat, kerítéseket, padlókat tüsztek fel.

Januárban azután kikérültek az erdőre. Előbb az olberakott, levágott tűzi fákat horodták el. Amikor abból kifogytak, nekifogtak az erdőben az élő fák kivágásának. A „Csere“-erdőt, a Máriaffy-féle ugynevezett Szentgyörgyi erdőt bántó módon összevissza vagdosták, csufították, óriási károkat okozva benne.

Vadady F. Sándor kereskedőnek a katonai alreáliskola mögött levő két és fél holdas erdejét teljesen kivágták és elhorodták.

Heteken át tartottak ezek a fahordások, fakivágások. Nyolcvan—száz asszony, gyermek, szegény ember vonszolta le a sík hegyről, esikorgó hidegben, fagyban az így szerzett fákat.

Nem bűnös szándékról van itt szó, hanem a végső nyomorról, amely rákényszerített sok szegény becsületos családan, hogy hozsánnyuljon a máséhoz, hogy bármi uton-módon fát szerezve megvédje a fagyástól gyermekeit.

Végre azok közül valaki, a kinek erdejét ilyen módon károsították meg, a csendőrséghez fordult. A csendőrség megindította a nyomozást és amikor legelőször az erdőben megjelent, mintegy ötven egyéret telen, ahogy éppen a fákat vágják.

Azután házkutatásokat tartottak. Két vagon fát foglaltak le bűnjelű, mert olyanok is akadtak, akik üzérkedtek a lopott fával, akik felvágva drágán árusították. De óriási mennyiségű ilyen fát lehet összezsákolni a közeli falvakban is és nagy tömeget vittek el a menekültek és katonák is.

A tettesek száma legalább 5—600 ra tehető.

Egyik sem tagad. Mindenik azt mondja, kényveserülve volt, hogy így szerezzen fát.

Elitették az ajándékot elfogadó főhadnagyot.

A Menkesné—Nuszbaumné bűnügyben Menkes Lípót arra hivatkozott, hogy őt fel fogják menteni a vesztegetés vádjától, meri hadügyminiszteri és főhadbírosi rendeletekre járt el az élelmiszervásárlási ügyekben, az ajándék elfogadása pedig nem büntethető.

Ezt az álláspontot erősíteni látszik Prikkel Gyula százados ügyében hozott első fokú ítélet, amely Prikkelt, aki az Adorján-ügyben pénzt vett át Walzer Lénárt főhadnagy részére, felmentette a vesztegetés vádjától, ugyaziatón a viakovci elsőfokú ítélet is, amely Bednárík főhadnagyot, aki a szállítóktól pénzsajándékokat fogadott el, de egyébként az általa kötött szerződések árai megfelelők voltak az akkori háborús áraknak, s a szállított áru sem volt rosszabb, mint akkoriban kapni lehetett, felmentette a megvesztegetettség vádjától, azzal, hogy nem tartja szükségesnek a beavatkozást abban a részben, hogy mit és kitől kapott.

Ez utóbbi ügyben, mint értesülünk, a másodfokú ítélet ellenkezőleg döntött a főhadnagyot hat havi fogházra ítélte, mert ajándékokat fogadott el, ez pedig közalkalmazásban levők számára megengedhetetlen és büntetendő cselekmény.

A megyei közgyűlés előkészítése.

A szakosztályok megalakulása.

Biharvámegye törvényhatósági bizottságának állandó választmányára e hó elején tartott ülésén megalakultak az egyes szakosztályok, amelyek a megye március havi rendezésére közgyűléseknek anyagát vannak hivatva előkészíteni. E szakosztályok, melyek a jövő hét folyamán már meg is kezdik működésüket, a következőképpen alakultak meg:

I. Szakosztály. Elnök: Pálly Lajos, tagok: Ifj. gróf Tisza István, Szirmay L. Árpád, dr. Erőssy Péter, Nyisztor Alajos, Baranyi András, Fráter Barabás, Ródk Gábor, Markovits Antal, Balogh Elemér, Das Escheroltes Kruspér Gilbert, dr. Erőssy Lajos, dr. Odly György, Páthy Miklós, dr. Miskóczy Pál, Fráter Emil, Szent Királyi Zoltán, Vasady Lajos, dr. Fráter Imre, dr. Móricz Ernő.

II. Szakosztály. Elnök: dr. Bóthy László, tagok: Keszthelyi Zoltán, Zathureczky István, Csapó Dezso, Varró Domokos, Nadányi Miklós, Das Escheroltes Kruspér Sándor, Wertheimstein Alfréd, László János, József Elemér, gróf Tisza Kálmán, Nadányi Pál, Szilágyi Zsigmond, Gallért László, Balogh Tibamér, Talszdi László, Fényes Ákos, Sternthal Arthur, Tóth Miklós.

III. Szakosztály. Elnök: Tatár Zoltán, tagok: dr. Karácsonyi János, Szunyogh Sándor, Kocsis Béla, Balogh Béla János, Zoltán, dr. Szunyogh Pál, Kőszepessy Kálmán, Papp Imre, Janczovics Jenő, dr. Gyöngyösi István, Fráter Kálmán, Dely Imre, Schwarz Jakab, Balogh János, Vegh József.

IV. Szakosztály. Elnök: Széplándor Károly, tagok: Osváth Lajos, Racsák János, Rókszia Miklós, Boics Konstantin, Róthy Kálmán, Biszterszky Iván, Bóthy

Lajos, Zilinszky Béla, Fráter Zoltán, dr. Gerlán Gábor, dr. Morvay Zsigmond, Szigeti Elek, Olasz József, Barthos Elemér, Magyary Miklós, dr. Toperczer Sándor, Bozorményi Lajos, dr. Fráter László és dr. Poyvár Miklós.

A Kath. Kör harmadik közművelődési estéje.

Tegnap délután 5 órakor tartotta a Kath. Kör a nagybőjt folyamán harmadik közművelődési estélyét. A gyönyörű Szent-László-terem ez alkalommal is megtelt nagyszámú előkelő közönséggel.

A kitűnő műsort két hájos leányka Hoffmann Zsófia és Czegléd Emma a Fischer-zeneiskola növendékei nyitották meg Chopin Fisz mell mazurkájával. Utána Gaál Ferencnek „Az erdőben“ c. apróságát játszották erőteljes billentéssel, ügyes frazírrozással és pompás színezéssel. A közönség szép játékkukért lelkesen megtapsolta őket, melyből kifutott kitűnő tanárnőjüknek Tóth Boriskának is.

Ezután tartotta megszabásu előadását Mollau István tanítóképzőintézet tanár a vallás eredetéről. A jeles előadó alapos és mélyreható tanulmányában kimutatta egészen az ókortól napjainkig a vallás isteni eredetét és cáfolta a „modern“ filozófusok szemfényvesztő állításait. A gyönyörű és nagy gondalal kidolgozott előlászrt, melyet lapunk más helyén közlünk, a kitűnő előadó melegen ünnepelték.

Most ismét Tóth Boriska zenetanárnőnek egy tanítványa Jakabffy Rózika a Fischer-zeneiskola növendéke következett, aki Giordani egy örökzép műdalát és Schumann „A róssa és lilium“ c. dalát énekelte. Kellamos mezzoszopránját már is szépen fejlesztette tanáraóje, a ki ezuttal művészi és abszolút biztos zongora kísérettel, tanítványával együtt méltán megérdemelte a zajos tapsokat.

As estély befejező és főpontja volt Vojkó Péter hagedűművész a honvédszeker szólistájának hegedűjátéka. A népszerű művész ezuttal is nagy gyönyörűséget és élvezetet szerzett hallgatóinak, mert a három zenei apróságot, melyet előadott, feszült figyelemmel hallgatták és a végén úgy ót, mint jeles kísérettől Donát Lajos berlini színházi karnagyot zajos ovációbba rízesítették.

A legközelebbi közművelődési estély jövő pénteken, e hó 16-án lesz elsőrangú és kitűnő műsorral.

R. M.

Megvettem egy nagy mennyiségű

eredeti berlini szabásu finom, szép és sikkes mellfűzöt és azokat igen szolid áron bocsájtom nagybecsü vevőim rendelkezésére.

Kesztenbaum Juliska

fűzőszalonja Nagyvárad, Rákóci-ut 6. sz.

* „Korona szappan-por.“ Nem kell szappan, sem szóda, sem mosópor. Hő-fébrre mos, a ruhának nem árt, minden csomagon a törvényeségi vegyészeti tanúsítvány. Egy félkilós doboz ára 25 kgr. ruhára 1 korona. Egyedüli főraktár: Farkas István „Apoló drogeria“ Nagyvárad. Telefon 13—02.

Az ellopott 1000 koronás.

Tegnap hozta meg ítéletét a nagyváradai törvényszék Szabó Lászlóné és Nagy Mihály ügyében.

A tegnapi tárgyaláson Sisz Ede szállító hallgatta ki a bíróság. A tanu igazolta, hogy 1915 év nyarán még a lopás elkövetése előtt a vádlottak kérték őt, hogy váltson fel nekik egy ezer koronást. Ő nem tudta felváltani, de ígérte, hogy később felváltja. Nagy Mihályt évek óta ismeri a tudja, hogy disznókat tartott a tisztessége jövedelme volt. A felesége sok kosztot tartott, ebből is volt jövedelmük.

Ezzel a törvényszék befejezte a bizonyítást a dr. Szokolay Gyula kir. ügyész terjesztette elő vádbeszédét. Kérte, hogy Szabó Lászlónét lopás bűntettében, Nagy Mihályt orgazdaság bűntettében monja ki bűnösnek a törvényszék.

Dr. Papp Károly védő felmentést kért. A vádlottak igazolták, hogy a felváltott ezer koronást nem lopták, hanem azt a Nagy Mihály malacaiért kapták. A nyomozat során csak azért ismerték be, hogy minél előbb kiszabaduljanak haldobló családtagjukhoz. Ezek a nagyon tekerékosan élő emberek minden pénzüket letették, hogy a kárt megtérítsék s így 911 koronát adtak át a nyomozás során, hogy minél előbb szabadlábra jussanak. Ez a letett pénz nem származhatott a lopásból, mert semmiük sem maradt, pedig jó keresetük volt. Felhozta még védő a vádlottak védelmére, hogy egy fiatal leányka beismerte, hogy a pénzt ő lopta el, pedig ezzel a vallomással saját apját terhelte.

A hatóság védőbeszéd után a törvényszék meghozta ítéletét s bűnösnek mondotta ki Szabó Lászlónét lopás bűntettében s elítélte egy évi börtönrre, Nagy Mihályt orgazdaság vátségében mondotta ki bűnösnek s 4 hónapi fegháza ítélt. A törvényszék a vádlottak beismerésével igazoltnak látta a büncselekmény elkövetését, s a törvényszéknek ezt a meggyőződését megőrizte a Nagy Mihály ingadozó vallomása is, aki már már beismerésre hajlott a tárgyaláson s illeget befolyás alatt nem tett beismerő vallomást.

A vádlottak és a védő felmentését, az ügyész súlyosbításért feleltetett.

Államsegélyek kifizetése.

Az államsegélyben részesülőkkel közlöm, hogy f. évi március 1-től 31-ig esedékes államsegélykifizetések végett március 12-én a tüszőlaktanyában jelentkezésnek délelőtt 1-től 1300-ig, délután 5501-től 6800-ig.

Március 13-án, kedden délelőtt 1301-től 2600-ig, délután 2601-től 2800-ig és 6801-től 7800-ig. Március 14-én, szerdán délelőtt 2801-től 3000-ig, 3201-től 3600-ig, 4001-től 4200-ig és 7801-től 7900-ig, délután 3001-től 3200-ig, 3601-től 4000-ig és 2901-től 8500-ig. Március 15-én, csütörtökön délelőtt 4201-től 5500-ig, délután 8501-től 9453-ig.

Március 12-én, hétfőn délelőtt a házilaktanyánál: 1-től 200-ig, délután 5501-től 5700-ig. Március 13-án, kedden délelőtt 1301-től 1500-ig, délután 2601-től 2800-ig. Március 14-én, szerdán délelőtt 7801-től 7900-ig, délután 7901-től 8000-ig. Március 15-én, csütörtökön délután 4201-től 4400-ig. Adópénztárnál március 12-én hétfőn dé-

előtt 201-től 500-ig, délután 5701-től 6000-ig, kedden délelőtt 1501-től 1800-ig, délután 6801-től 7100-ig, szerdán délelőtt 2801-től 3000-ig, délután 3001-től 3200-ig, csütörtökön délelőtt 4401-től 4700-ig, délután 8801-től 8900-ig.

Tüszőlaktanyai segélypénztárnál március 12-én hétfőn délelőtt 501-től 900-ig, délután 6001-től 6400-ig. Március 13-án kedden délelőtt 1801-től 2200-ig, délután 7101-től 7500-ig. Március 14-én szerdán délelőtt 3201-től 3600-ig, délután 3601-től 4000-ig. Március 15-én csütörtökön délelőtt 4701-től 5200-ig, délután 8901-től 9452-ig.

Kert-utcai fogyszatási adóhivatali segélypénztárnál: Március 12-én hétfőn délelőtt 901-től 1300-ig, délután 6401-től 6800-ig. Március 13-án kedden délelőtt 2201-től 2600-ig, délután 7501-től 7800-ig, március 14-én szerdán délelőtt 4001-től 4200-ig, délután 8001-től 8500-ig, március 15-én csütörtökön délelőtt 5201-től 5500-ig, délután 8501-től 8800-ig sorzámmal ellátott egyéneket fogja ellátni.

Hogy a kifizetés főnyakadát ne szenvedjen, minden egyes államsegélyezett tartozik megával hozni válópénzt és azt a kifizetés alkalmával a pénztárnál beváltani. Mindazok, akik az államsegély könyveikért a fentebb jelzett sorrendben a kifizetési napokon meg nem jelennek, azok államsegélyeiket csak egy később meghatározott napon fogják megkapni.

Nagyvárad, 1917 évi március 8-án.

Juricskay Barna,
pénz- és adóügyi tanácsos.

HIREK

* **A király Bécsbe utazott.** Budapesti tudósítók jelentik: A királyi pár a tegnapi budapesti kihallgatás után Bécsbe érkezett. A király Bécsből Badenba, a királyné Schönbauumba utazott.

* **Miksa királyi herceg kintetése.** A király Miksa királyi hercegnek kiküldetésének eredményes elvégzése után királyi kézirat kíséretében a Szent István-rend nagykeresztjét adományozta.

* **Gerő főkapitány kihallgatása.** Tegnap kezdte meg a Gerő-Dajka-ügyben megbízott fegyelmi biztos: Lukács Ödön főjegyző Gerő Ámin főkapitány kihallgatását. A Dajka Endrővel felvett általa bemozdott vádakról szóló jegyzőkönyvet, mely 150 oldalas, egész terjedelmében megismertette a főkapitánnyal Lukács Ödön főjegyző s a főkapitány pontoztatott válasza a vádakra s előterjesztési bizonyítékait.

* **A Lukács-Hammersberg afér elintézése.** Ismeretes, hogy Hammersberg László képviselő sértő megjegyzéseket mondott Lukács László volt miniszterelnökről egy parlamenti beszédében, amiért őt Lukács László fia Lukács György provokálta. Hammersberg segédei, Hódy Gyula és Csizmazia Endre dr. képviselők jegyzőkönyvileg kijelentették, hogy képviselőt a képviselőházban mondott beszédeért senki nem vonhatja felelősségre a Házon kívül. Nyilatkozatot adott ki Lukács György is. Hammersberg megőrizte atyját s az elégtételadást megtagadta. Konstatálja, hogy Hammersberg a becsületügyekben szokásos formálón tulitotta magát a eljárása felett sajnálattal napirendre tért.

* **A Kath. Népszövetség vasárnap délutáni vetítései.** Vonzó és rendkívül érdekes vetítő előadás: tart a Katholikus Népszövetség vasárnap, s hó 11-én délután 5 órakor a Katholikus Kör Szent László termében. A vetítő előadás műsora a következő:

Heti híradó (látvány. term.)
Az első álm (életrajz)
Reiner főherceg gyémánt lakodalma.
A kis csavargók (hum.)
A becsület óra (társ. dráma.)
A két gyáva (dráma.)
A néne a vásáron (hum.)
Háborus híradó (akt)

* **Geszmann osztrák minisztert szélütés érte.** Bécsből jelentik: Geszmann osztrák minisztert a ma délutáni minisztertanácsban könnyű szélütés érte. Jobboldali bénulást és beszédhibát állapítottak meg a betegénél.

* **Kinevezés.** Halmy Gyula dr., a nagyvárad kir. járásbíró joggyakornokát s belényesi járásbíróhoz jegyzővé nevezték ki.

* **A munkapártiság nem akadály a védelemnek.** Bródi körökből értesítenek minket: Egy hadseregszállítási parban a védő nélkül maradt egyik vádlott számára a törvényszék elnöke kösvédő: rendelt. A védő az elnöknek bejelentette, hogy ő munkapárti s nem tudja, elállalhatja e a védelmet Tisza gróf ismeri nyilatkozata után. Az elnök kijelentette, hogy a munkapártiság nem ok a védői tiszt letévesztésére, ez nem törvényes akadály s kösvédői tisztről levén szó, es ilyen okból le sem tehető, mert elfogadása köteleesség.

* **Párbajozni még szabad.** Szivők mélyéből örvendünk a királyi kegy újabb megnyilatkozásának. Őfelsége önkéntes elhatározásával törölte el a kikötést, amely elavult és emberisten volt. Vissza is éltek vele. Szegeden a csehek kikötöttek egy magyar katonát. Lohat, hogy megédesülte, de a kikötés előírásos volt. Az ájultat minden 10 percben fellocolták és újra kikötötték. Ifjú királyunk nemcsak szive ezt örökre megőrizte. De más helytelenység is vár még ilyen királyi intézkedésre. Ilyen az ököljogra emlékeztető párbajkönyvszer. Rigó, elavult és lelkifiamerethe vágó könyvszer ez s legkevésbé alkalmas a becsület helyreállítására. Nevetségos is. Ezt a remény, hogy uralkodónk ennek is hamarosan nyakát szegi s felszabadítja e könyvszer alól az embereket.

* **Egy oláh ügyirányzék odyszegója.** Tegnap reggel a Péter-utca 4. szám előtt a hátsó oszloplány egy kis ládikót talált. A ládikót bevitte a lakásba, s mivel nyitva is volt, megőrizte a tartalmát. Csakja, üres bádogdoboz, üres erszény, jegyzetkönyvek és egy börtönképe képezte a ládika tartalmát. A börtönképe olyan volt, mint egy revolver, de benne nem revolver, hanem egészen más eszköz rejtőzött. Egy katona mindjárt felismerte, hogy a különös szövegszám nem más mint egy ügyirányzék, még pedig a felkérésről írt leve, valamikor oláh ügyu karesu testén használták. Hogyan került az oláh ügyu irányzék a Péter-utca 4. szám alá s a tulajdonos miért hagyta el magától, mint bitang jószágot, a rendőrség lesz hivatva megállapítani, ahova a fenti tárgyakat a megtaláló beszolgáltatja.

* Missió Békésszentandrás.

A háború által előidézett megpróbáltatások között is nagy lelki örömet okozott a Békésszentandrás közegéig áldott lelkű plébánosa dr. Dunay Alajos plébános, a nyolc napig tarótt missióval híveinek. P. Varga István és P. Martinovich Sándor Jézus-társasági atyák tartották a missiót, akik fáradságot nem ismerve nyolc, naponta át, naponta kétszer tartott mély, igazi krisztusi szeretettel átáztatott szónoklatukkal fölrázták a megpróbáltatásoktól összetört, meggyőzött lelkeket. Igazi jótékony hatással voltak a beszédek a lelkek megújulására. A missió hatása alatt harmindezer ember békült ki Istenével a missió végén több mint nyolcezer áldozó borult le a Mindenható előtt, hogy lecsdják a lelki béke, a megnyugvás után a világ nyugalmát és békéjét. Dr. Dunay Alajos plébános 25 évi lelkészeti itt működése alatt most harmadszor szerezte meg békés zantadrási híveinek ezt a nagy örömet.

* Halálozás. Öv. Koterba Józsefné srül. Buzási Mária 71 éves korában hosszasan szenvedés után elhunyt. Temetése ma d. u. 2 órákor lesz a Vízvezeték-utca 37. szám alatt.

* Mozgófénykép színházak, mulatóhelyek előadása. Tudomására hozom az érdekelteknek, hogy a m. kir. belügyminiszter ur 25001/1917. X. sz. rendeletével a fűzőlő anyagokkal való takarékoskodásról előírt tildot részletek egy részét engedélyezte, illetve állapította meg: 1. az összes nyilvános muzeumok, képtárak, gyűjtemények, felőlváró, hangverseny- és más efféle nyilvános termek és helyiségek, 2. az összes szórakozó helyek (színházak, kabarék, mozgófényképházak stb.), 3. az összes mulatóhelyek (orfeum, dalosernék, variété, táncsterem, tánciskola stb.) 1917. évi március hó 8-ik napjától kezdve megnyithatók, este tíz óráig, továbbá az előzőlt helyiségek egyiktől sem szabad nyitvatartani. A megálapított rendelkezések megismerése kibéggés, amely a 4470/1916 M. E. sz. rendelet 8. § a alapján büntetendő 2 hónapi elzárással és 600 korona pénzbüntetéssel. Ez a rendelkezés, 1917. évi március hó 8-án lép hatályba. Nagyvárad, 1917. évi március hó 9. Lukács Odón e. k. polgármester-helyettes.

* Temetés. Tegnap reggel nagy részt mellett helyesték örök nyugalomra dr. Bazala Béla kir. illetéktáblai bíró holttestét. A temetésen a gyászszertartás megjelentek dr. Lábán Lajos táblaalköz vezetője alatt a kir. illetéktábla, törvényesek, a járásbírósegők, kir. ügyészség bírái és tisztviselők, az ügyvédi kamara tagjai, valamint nagyváradi előkelő közönség. A gyászszertartást Imrik S. Zoltán tb. karosok, cseperes-plébános vezette segédlettel, mely után a masszív érkoporsót feltették a négyes fogatú övegcs dizákoszra a az impozáns gyászmenet megindult az elcsai temetőbe, ahol az elhunytat örök nyugalomra helyesték. A díszes koszorúk szolgálatát a következő feliratok voltak:

Felejtéstelen jó férj és spának — Kati és gyermekek. Szeretett testvéreid — Isten veled Béla! Városovay család — a jó barátok szeretettel. Rózsa család — utolsó üdvözléssel. Korn Lajos és családja — a legjobb barátok. Nagyvárad kir. tábla és főügyészség tagjai — szeretett barátaink. — A nagyváradi temető V. részében Adolf és fia első nagyváradi temetői vállalat nagy figyelemmel és pontossággal rendezte.

* Jövedelem és vagyonadó jövedelem bevallások.

Nagyvárad város adóhivatala ismételen ez nton hozza az érdekeltek tudomására, hogy a jövedelemadó és vagyonadó alá eső jövedelmi vallomási iver, valamint hadi nyereségadó vallomási iver ezen hivatal földszint 27. sz. szobájában Andrikska József számtiszt ügyosztályvezetőnél kezsereshetők és ugyancszen vallomások f. évi március hó 31-ig ide feltétlenül beadandók. Nagyvárad, 1917. március 8. Juricskay Berna pénzügyi tanácsnok.

* Estoptak 98000 korona hadi közeön kötvény. Budapesti tudósítónk telefonálta: A Medgyesről éjjel 2 óra 30 perckor induló 511-es számú vonaton egy postaszákból eltűnt 98000 korona értékű hadikölcsörkötvény. A záskót Budapestre irányították, a benne sok pénz, expresszajánlott és ajánlott levél volt még. A lopásról jelentést tettek a kolozvári postafőnökségnek, amely a nyomozást a rendőrséggel együtt megindította.

* Egy varju 3 korona. A drólféreg jeles bekaberdője, a fekete varju, eddig igen megvetett és bűzösített pária volt a világon. Egyedül Hermann Ottó kelt védelmére s kimutatta, hogy ha sok rüget és galonaszemet is pusztít, mikor hozzájut, a féregek közül ennyit kebeles be, hogy haznos állatnak lehet nevezni. Azért azonban ott irították, ahol csak lehetett s a döplött vagy lelőt varjut a trágyadombra lökték, vagy legjobb esetben a háziállatoknak dobták oda. A háborúval azonban is előbbre rukkolt s mint élelmiszer foglalt helyet szegényebb emberek kezében. Hogy ez nem mese, bizonyítja az, hogy a városliget gondnoka: Hodossy tegnap lelőt két varjut, amelyet töle 3 koronájával vásároltak meg. Sajnos, töltény nincs, hozzájutni nem lehet, költöben a varjuk szomorúan tepasztalják, mint jelelt az, mikor őket is kinevezik szárnyasoknak, sőt levest főznek belőlük. Akik ettek a levéből, azt mondják, hogy pompás, sárga leves van, mint az elsőrendű tyúkhus leves.

* Bimbóhullás. Sáfán Alhort máv. fékerés szíves csapás érte; két és fél éves kis leánykaja, Róza tegnap este elhunyt. — Temetése ma, szombaton, f. hó 10 óra dél után 2 órákor megy végbe Temető utca 30. sz. lától a rom. kath. egyház szertartása szerint.

* Felhívás. Az 1912 ik év előtt nyugdíjazott állami és közigazgatási alkalmazottakat ismétlőmbérg néhét felhívom, hogy folyó hó 12-én hétfőn délután 3 óráig érdeklőik megberzé-e végett a helybeli pénzügyi igazgatóság tanácssterében sziveskedjenek megjelenni. Debreczy Imre nyug. p. t. felügyelő.

* Halálozás. Öv. Bihály Miklósné srül. Harkó Mária tegnapelőtt este 7 órákor hosszasan szenvedés után elhunyt 78 éves korában. Családja és számos rokona gyászolja. Temetése ma délután fél 4 órákor lesz a Lujza Otthonból.

* Köhögés, hurut, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatású szer a Farits féle hurut szeletke. Árs 1 20 kor Kapható Parkas István „Apolló” drogeriájában Nagy várad, Bákóczy-ut 7/B. Tejkonzerv is kapható.

A Polgármesteri Hivatal által kiadott 1. körös 80 fillér. Kapható Békésszentandrás Parkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Bákóczy-ut 7/B.

Ujságkihordóné, megbízható, felvétetik a Tiszántul laphoz, jelentkezék a kiadóhivatalban.

* Eladó ház. Lukács György-utca 56/a. szám alatti egy családosok való cseerepes ház kerttel együtt jutányos áron azonnal eladó kevés teherrel, olcsó kamattal. Cím a kiadóban.

* Férfi gallér. 800 drb használatlan új férfi gallér és 80 pár új női színes feltűző eladó. Cím megtehető „Fekete Sas és Zöldfa r. t. irodájában Saspassage. (Telefon 14-00)

SZINHÁZ

A MAI SZINLAPOK.

Délután 3 órákor, fél helyárákkal: **Özvegy kisasszony**

Operett 3 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Dormándi György	—	Bihari Sándor
Dr. Kabos, művészettörténész	—	Tarnai Béla
Sovánka Pál, gyógyszerész	—	Sik Rezső
Mariska	) leányai	Vigh Manci
Elza		Szaboni Mária
Sebes Géza, unokaöccse	—	Tompai Béla

Este fél 8 órákor, rendes helyárákkal:

Muzsikus lány.

Operett 3 felvonásban.

SZEMÉLYEK:

Eszterházi herceg	—	Sik Rezső
Hercegnő, a neje	—	J. Gazdy Aranka
Fiatal herceg, a fiuk	—	Vigh Manci
Haydn József	—	Bihari Sándor
Károly, unokaöccse	—	Békési Lajos
Ellenr Montebelli	—	Szaboni Mária
Rézi, tehénes lány	—	Sz. Zsigmond Aranka
Péter	—	Tompai Béla

Heti műsor

Szombat d. u.: Özvegy kisasszony.
Szombat este: Muzsikus lány.
Vasárnap d. u.: Családfő
Vasárnap este: Dollárpapa (Bemutató előadás.)

Ambrus Zoltán a Nemzeti Színház igazgatója.

A reggeli budapesti lapok megírják, hogy Tóth Imre, a Nemzeti Színház igazgatója, s Kern Aurél, a magyar kir. Operaház igazgatója elhagyják helyeiket. Mint budapesti tudósítónk telefonálta, Tóth Imre helyét Ambrus Zoltán írónak ajánlották fel, aki a megbízást el is fogadta. Kern Aurélt pedig más fontos zenti feladattal bízzák meg.

Berky Ferenc meghalt.

Budapesti tudósítónk jelenti: Berky Ferenc színész, a vidéki színházat elsőrendű tagja ma, 57 éves korában Budapesten meghalt. Apja volt Berky Lili primadonnának, Berky József színésznek és Berky Ferenc szízesnek, a Nemzeti Színház tagjának és Gózon Gyulának.

Délutáni előadások.

Délután a kittaó Özvegy kisasszony kezd szere Vigh Manci, Szaboni Gizi, Tompa Béla, Sik Rezső, Bihari Sándor és Szaboni József a főszerepekben. — Vasárnap délután a Családfőt, a német eredetű Peeltger Balduint hozza színre a társulat.

A Dollárpapa. Mint arról már a hét folyóiratok több ízben megemlékeztek, a Szilvágyi-színház társulata vasárnap este mutatja be Gábor Andor páratlan sikerű vígjátékát, a Dollárpapát. A darab szereplője a következő: Koltay János — Bihari Ákos, Koltayné — T. Pogány Janka, Gizi — Kassics Eszter, Kató — Polgár Mariska, dr. Szekeres — Tóth Elek, Hoffmann Tamás — Rákosi Ferenc, Keresztes — Salgoti József, Iván — Tompa Béla, Szalcsó — Sik Rózsa, Brumer — Tarnay, Betlik — Iváncsi, Rosenthal — Perényi, Csarada közjegyző — Dóssa.

Legújabb táviratok.

Zepelin Stuttgartban temetik.

Budapest, március 9. (Saját tudósítónktól.) Zepelin grófot Stuttgartban fogják eltemetni. A város díszsírhelyet ajánlott fel. A temetésen az uralkodók és a szövetséges hadseregek képviseltetik magukat.

Bernstorff Norvégiában.

Budapest, március 9. (Saját tudósítónktól.) A Skandinávia-amerikai hajóvonal igazgatósága — mint Stockholmból jelölik — a Federik VIII. hajó fedélzetéről szikratávíratot kapott, hogy a gőzös a nap folyamán befut a krisztianiai öbölbe és folytatja útját Kopenhágába. A hajón utasik Bernstorff gróf amerikai nagykövét és személyzetét a pénztársa indul tovább Berlinbe.

KÖZGAZDASÁG

Meghosszabbítják a mezőgazdasági felmentéseket.

A földművelésügyi miniszter a következő táviratot intézte az összes főispánokhoz:

„A hadügyminiszter és honvédelmi miniszter urakkal egyetértéssel értesítem Önt, hogy a hadügyminiszter és honvédelmi miniszter urak által mezőgazdasági és erdőgazdasági érdekből folyó évi március hó 1-ig engedélyezett, valamint az I. fokú honvédelmi miniszteri rendelet alapján meghosszabbított felmentések további meghosszabbítására irányuló kérvények újabb általános részletes rendelkezés kibocsátásáig ott visszatartandók. A gépészek felmentésének meghosszabbítását kőrd indokolt folyamodványok azonban előterjesztendők, valamint épenugy a honvédelmi és katonai parancsnokságok által engedélyezett gazdasági felmentések meghosszabbítására irányuló kérvények is.”

Tudvalevő dolog, hogy a felmentésekre vagy a felmentések meghosszabbítására irányuló kérelmeket külön-külön megadott időspánál véleményekkel küldik fel egyenként az illetékes szakminiszterekhez. Minthogy ez a távirat akként rendelkezik, hogy egyúttal a beadott kérelmeket a főispánok tartásák, ebből az következik, hogy a miniszter a mezőgazdasági és erdőgazdasági felmentéseket — mint jelzi is — egy külön rendelettel fogja meghosszabbítani.

Ez a rendelkezés azonban kizárólag azokra a felmentésekre vonatkozik, amelyek a miniszter vagy valamely polgári hatóság engedélyezett.

**VIGADÓ
mozgó-
színház**

**Szombaton
Nihilit robbanás
drama 3 felv.**

Előadások minden nap délután
5 órakor kezdődnek.

**BRANIA
mozgó-
színház**

**Szombaton
A tüzkörkép
drama 3 felv.**

Előadások minden nap délután
5 órakor kezdődnek.

**APOLLÓ
mozgó-
színház**

**Szombaton
Az ezer gyertyás ház
drama 4 felv.**

Előadások minden nap délután
5 órakor kezdődnek.

NYILTÉR.

Dicső Heti árjegyzék: árak.

Vizespohár csiszolt üvegből	25
Borospohár csiszolt üvegből	20
Likőrpohár csiszolt üvegből	30
Befőttes tányér csiszolt üvegből	40
Teáscsésze fehér finom porcellán	90
Mocacsésze színes finom porcellán	80
Majolika gyümölcs tányér színezve	60
Kávésuppor színes finom porcellán	60
Gyermeksuppor színes finom porcellán	40
Színes festett vizespohár aranyozással	80
Gyermek fülespohár csiszolt	30
Evőkanál jó erő fémből	60
Vizeskanosó finom csiszolt üvegből	2
Borosüveg finom csiszolt üvegből	2
Befőttes állvány finom csiszolt üvegből	2
Fűszer tartó finom majolika színezve	2
Virág üvegváza színes diszítéssel	2
Virág üvegváza színes aranyozással	2
Virág majolikaváza aranyozással	2
Virág majolikaváza aranyozással	1
Virág üvegváza színes üvegből	1
Virágváza porcellán színes Roccoco	1
Látképes emlék kávésbögre	150
Látképes emlék gyermekbögre	150
Szentképes aranyozott kávésbögre	150
Szentelt víztartó színes porcellánból	1
Szentelt víztartó aranyozással	150
Szentelt víztartó színes duseranyozással	2
Szentelt víztartó finom aranyozással	8
Kávédaráló amerikai patent	7
Porcellán francia kivitelű nyeles láb	4
Porcellán francia kivitelű nyeles láb	3
Porcellán francia kivitelű nyeles láb	2
Tűzálló barna porcellán tejes láb	4
Vizeskészlet színes festett aranyozással	5
Boroskészlet színes festett aranyozással	5
Söröskészlet színes festett aranyozással	5
Likőrkészlet színes festett aranyozással	5
Teáspohár valódi alpaca foglalattal	2
China ezüst vajtartó finom kivitelben	5
China ezüst gyümölcskosár finom kivitel	5
China ezüst gyümölcs állvány színes	10
Teáskés let színes roccoco aranyozással	12
Kávészakészlet színes roccoco aranyozással	12
Feketéskészlet színes roccoco aranyozással	12
Mosdókészlet színes fayence felszerelve	12
Ebédőkészlet színes roccoco aranyozással	36

Eladás nagyban és kicsinyben.

Ablak üvegezés! Répkeretezés!

KOMLÓS TESTVÉREK

üveg nagykereskedés

Zöldfa-u. 13. Telefonszáma 372.

Főszerkesztő: **Dr. KRÜGER ALADÁR** Felelős szerkesztő: **Dr. PAPP KÁROLY**

VIGADÓ

mozgó színház

Nagyvárad, Fekete Sas-Passagy.

Ma szombaton utoljára

hatalmas sláger! hatalmas sláger!

NIHILIT ROBBANÁS

egy villa felrobbantásának grandiózus filmfelvétele. Drama 3 felv. a főszerepben Psilander Valdemár.

A két jóbarát
életkép.

Kedvezményes jegyek kaphatók a Sipos-féle Bémer-téri dohánytőzsdében.

Az előadások kezdete mindennap d. u. 5 órakor

HELYÁRAK: Páholy 6 személyre 6 K. Főntartott hely 1 K, I. hely 80 fill., II. hely 60 fill., III. hely 40 fill. Katonák és gyermekek a helyárok felét fizetik.

Új könyvkötészet.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a Rákóczi-ut 20. sz. alatt, a volt Bihar-nyomda r.t. házában egy a mai kornak teljesen megfelelő

könyvkötészetet

rendeztem be, ahol minden e szakmába vágó munkálatokat jutányos árban készítek

Bátorkodom hivatkozni negyed évszázadon keresztül előbb a Lévai cégnél utóbb a Bihar-nyomdánál mint munkavezető eltöltött időmre és kérem azt a sokoldalulag megnyilatkozott bizalmat továbbra is személyemnek áruháznai.

Tisztelettel
Orenics Alajos.

!! Telefonszám 94. !!

Tanuló felvétetik.

Vas és rézágak

afrik és lószőrmatracok, amerikai és sodrony-ágybetétek: összehajtos ágyak eredeti gyári árakon kaphatók

Tátray Sándor

r-t.-nál Körös-utca 11.

Telefon szám: 558.

Nagyteleky és Arany János utca sarkán lévő házban az emeleten egy modern négy szobás lakás erkéllyel és mellékhelyiségekkel május hó 1-re kiadó!

Ugyanitt egy **üzlethelyiség** és egy souterrainban lévő egy szobás lakás aug. 1-re kiadó!

Értekezni lehet a házmesternél, vagy INCZE irodában, Bémer-tér 3-ik szám alatt.

Első magyar halkonzervgyárból származó

prima oroszhal

leszállított árban

2 1/2 lt. üveg tartalma 120—130 drb 13 K
2 1/2 " " rag. hal 50—60 " 13 "
2 " " tartalma 70—80 " 9 "
Egy üveg vételnél.

100 üveg vételnél 50 fillér engedmény
500 " " 1 kor. "

Továbbá nagyobb mennyiségű védjegyzett csomagolt **TEA** 30—40 %-al olcsóbb a rendes árnál

Ajánlom a t. vevőköröség b. figyelmébe.

Teljes tisztelettel

Zuckermann Salamon
Nagypiac-tér 5. Telefon 757.

Az Erzsébetligeten lévő **4 új földszintes** házban egy és két szobás lakások mellékhelyiségekkel május hó 1-re kiadók.

Értekezni lehet a 3. épületben lakó házmesternél, vagy Incze irodában Bémer-tér 3.

Több ház forgalmas helyen eladó. Értelket a Nagyváradi Kereskedelmi és Forgalmi banknál, Rimeróczy utca 6. szám.

IZSÁK LIDIA elsőrendű fűzőszalon

Nagyvárad

Park-szálloda

Nagy Sándor u. 1.

valójában.

Fűzőket a legelő divat szerint 2 óra alatt elkészítünk, kősz fűzőkben egyenes tartók, melltartók és haskötőkben nagy választék. Fűzőket választás végett vidékre is küldünk, tisztításokat és javításokat pontosan elkészítünk. Széliged ruháinak művészenőrség egyedüli szállója.

Telefon: 11—53.

Kiadó legelő. Ducefalva határában 300 kishold területű legelő 1917 január 1-től bérebeadó. Értelkezhetni a Polgári Takarékpénztárnál Keszuth utca.

Értelkező olcsón 500.000 darab tégla. Értelkezhetni a Nagyváradi Kereskedelmi és Forgalmi bank részvénytársaságnál Rimeróczy-utca 6.

Ingatlanok eladása és vétele.

Intézetünkönél ház és egyéb ingatlanok eladása és vétele dolgában több bejelentés történt. Felhívjuk tehát azokat, akik ház vagy más ingatlant

venni vagy eladni

akarnak, hogy ebbeli szándékukat intézetünkönél haladéktalanul

jelentsék be,

mert kitűnő összeköttetéseinknél fogva megígényelhet a leggyorsabban és legkedvezőbbben el tudjuk elégiteni.

Az ingatlan átadások lebonyolítása érdekében szükség esetén előnyös kölcsönökről is gondoskodunk.

Ujvárosi Takarékpénztár r.t.
Nagyvárad, Szent-László-tér 5.

NAGYVÁRAD VÁROS

VILLAMOS MŰVE

IRODA, RAKTÁR ÉS TELEP:

A telep telefonja 614.

NAGYVÁRADON, VÁR-TÉR 1. SZÁM.

A telep telefonja 644.

1 LITER VIZ FELFORRALÁSA CSAK 4 FILLÉRBE KERÜL.

Értelítjük a város t. közönségét, hogy a legújabb rendszerű Villamos vasalók, fűzőedények, tea főzők,

megérkeztek és a legolcsóbb árban kaphatók.

Wolfram és egyéb izzólámpák a legolcsóbb árban telefon rendelésre díjmentesen házhoz szállíthatnak. Elvállalunk villamos világítási és erőátviteli berendezéseket. Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Csillárok, 1/2 wattos izzólámpapótlók 2000 gyertyafényig.

Villamos motorok nagy választékban kaphatók.

Költségvetéseket díjmentesen készítünk

Fűszerező telefonja 55.

1 ÓRAI VASALÁS CSAK 12 FILLÉRBE KERÜL.

Fűszerező telefonja 55.